gemeente Weststellingwerf

Zaaknummer: 0098226627
Documentnummer: 0098674770

Memo

Aan:	Gemeenteraad van Weststellingwerf
Van:	College van Burgemeester en wethouders
Team:	Advies en Ondersteuning
Datum:	6 januari 2025
Onderwerp:	Effecten decembercirculaire 2024 gemeentefonds
N.a.v. toezegging raad d.d.:	N.v.t.

Geachte leden van de raad,

Meestal verschijnen jaarlijks drie circulaires. In mei, september en december. De effecten van de meicirculaire hebben we opgenomen in de geactualiseerde begroting 2024 (najaarsnota), in de begroting 2025 en in de meerjarenraming 2026-2028. In oktober heeft u een memo ontvangen over de effecten van de septembercirculaire. De effecten van de decembercirculaire lichten we in deze memo toe. We verwerken deze circulaire in de jaarrekening (2024) en in de voorjaarsnota (2025).

1. Samenvatting

a. In 2024 ontvangen we ongeveer € 315.000 meer inkomsten (uit de algemene uitkering) dan we bij de septembercirculaire verwachtten. Op basis van de septembercirculaire kregen we al meer inkomsten uit de algemene uitkering voor een bedrag van € 835.000 ten opzichte van de actuele begroting. Daardoor komen we nu na de decembercirculaire op een totaal voordeel op de inkomsten uit het gemeentefonds van € 1,2 miljoen in 2024. We verwerken dit in de jaarstukken 2024;
b. Op basis van de uitkomsten van de decembercirculaire ontvangen we in 2025 € 142.000, in 2026 € 133.000, in 2027 € 224.000 en in 2028 € 311.000 meer inkomsten uit de algemene uitkering dan we bij de septembercirculaire verwachtten. We verwerken de effecten van de decembercirculaire zoals gebruikelijk bij de voorjaarsnota 2025.

2. Highlights van de decembercirculaire 2024 gemeentefonds

In de decembercirculaire vindt in principe alleen een bijstelling van het lopende jaar (in dit geval 2024) plaats. Daarnaast worden maatstaven geactualiseerd waardoor de uitkeringsfactor wordt aangepast. Er zijn vijf grotere mutaties die nog in het jaar 2024 plaatsvinden, te weten: een vrijval van compensatieregeling jeugd, de uitkering van het restant vangnet energietoelage, middelen voor de meerkosten in het sociaal domein naar aanleiding van de opvang Oekraïners, een uitkering in het kader van de spreidingswet en een bijdrage voor de landelijke beeïndigingsregeling veehouderijlocaties. Omdat we deze middelen niet (allemaal) meer in 2024 kunnen besteden, beoordelen we bij de jaarrekening 2024 of we deze overhevelen naar 2025.
De mutatie voor de jaren 2025 tot en met 2028 zijn het gevolg van een actualisatie van het bbp. Per abuis was het Rijk deze vergeten mee te nemen in de septembercirculaire.

3. Financiële effecten van de decembercirculaire 2024 voor onze gemeente

De decembercirculaire 2024 leidt tot het volgende meerjarige beeld:

Omschrijving (bedragen x 1.000) - = nadelig	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Septembercirculaire 2024					
Algemene uitkering*	65.897	67.777	64.930	65.298	65.935
Totaal gemeentefonds: septembercirculaire 2024	**65.897**	**67.777**	**64.930**	**65.298**	**65.935**
Decembercirculaire 2024					
Algemene uitkering*	66.212	67.919	65.063	65.522	66.246
Totaal gemeentefonds: decembercirculaire 2024	**66.212**	**67.919**	**65.063**	**65.522**	**66.246**
Septembercirculaire 2024 vs decembercirculaire 2024					
Algemene uitkering	315	142	133	224	311
Verschil septembercirculaire 2024 vs decembercirculaire 2024	**315**	**142**	**133**	**224**	**311**

* Dit is de stand van de algemene uitkering, **na** verwerking van de hervormingsagenda Jeugd (voor de jaren 2026-2028), excl. de vervallen besparing Jeugd van het Rijk.

3a. Het jaar 2024

De algemene uitkering laat ten opzichte van de najaarsnota 2024 een positieve bijstelling zien van € 315.000. De grootste afwijkingen binnen het gemeentefonds voor het jaar 2024 worden hieronder toegelicht.

Compensatieregeling niet beoogde kosten jeugdzorg

Voor de specifieke uitkering (spuk) 'Niet beoogde jeugdzorgkosten' is er € 60 miljoen uit het gemeentefonds gehaald. Nu de aanvragen voor deze spuk over de jaren 2022 en 2023 beoordeeld zijn, blijkt er nog een restantbudget van € 30,4 miljoen te zijn. Het Rijk stort dit bedrag terug in het gemeentefonds. Dit levert de gemeente Weststellingwerf een bedrag van € 55.000 op.

Vangnet energietoelage

Binnen de decentralisatie-uitkering Energietoelage 2023 was € 32,5 miljoen gereserveerd voor een vangnetconstructie. Gemeenten konden hier aanspraak op maken in het geval er grote nadelige afwijkingen zaten in de uitkering van deze energietoelage. Er is aanspraak gemaakt op deze vangnetconstructie voor een bedrag van € 3,9 miljoen. Het restant van de reservering kan nu weer vrijvallen in het gemeentefonds. Dit betekent voor de gemeente Weststellingwerf een bedrag van € 41.000 extra algemene uitkering.

Meerkosten Oekraïne sociaal domein

De verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo, de Jeugdwet, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek ligt voor Oekraïnse ontheemden bij de gemeenten. Het aantal Oekraïnse ontheemden is dusdanig groot dat dit niet kan worden beschouwd als onderdeel van gebruikelijke fluctuaties op gemeentelijk niveau. Daarom ontvangen wij daar een compensatie van € 37.000 voor.

Spreidingswet

Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het zoeken naar opvangplekken om zo tot een evenwichtigere spreiding van asielzoekers te komen over gemeenten en provincies. Wij ontvangen hiervoor een bijdrage van het Rijk van € 33.000.

Uitvoeringskosten Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv)

Sinds 3 juli 2023 zijn de Lbv en de Lbv-plus opengesteld, waarmee ondernemers subsidie kunnen ontvangen om hun veehouderijlocatie(s) te beëindigen. De doelstelling van deze subsidieregeling is om de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te verminderen.

De subsidieregelingen brengen werkzaamheden voor de gemeente, als bevoegd gezag, met zich mee. Het Rijk ondersteunt de gemeenten met middelen voor de uitvoeringskosten. De gemeente kan de middelen beleids- en bestedingsvrij inzetten. Onze gemeente krijgt in 2024 een bedrag van € 120.000 ter ondersteuning.

De overige mutaties voor het jaar 2024 in de septembercirculaire zijn relatief klein van omvang.

De effecten van deze decembercirculaire worden voor het jaar 2024 verwerkt in de jaarstukken 2024. Bij de jaarrekening wordt ook beoordeeld of (een deel van) de middelen overgeheveld moeten worden naar 2025.

3b. De jaren 2025-2028
De belangrijkste ontwikkeling binnen het gemeentefonds voor de jaren 2025 tot en met 2028 wordt hieronder toegelicht.

Bijstelling accres tranches
In de meicirculaire is voor het eerst het accres van het gemeentefonds geactualiseerd op basis van de nieuwe bbp-systematiek. Uitgangspunt van deze nieuwe systematiek is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product (bbp) volgen. Afgelopen zomer heeft het CBS een revisie van het bbp gepubliceerd. Abusievelijk is deze CBS-revisie niet meegenomen in de accres berekening van de septembercirculaire. Het Rijk herstelt dit nu in de decembercirculaire. Het accres voor de jaren 2025-2028 wordt hierdoor hoger. Voor de gemeente Weststellingwerf betekent dit in 2025 een extra inkomst van € 142.000 oplopend naar € 311.000 in 2028.

Bovenstaande mutaties van de decembercirculaire hebben effect op de meerjarenraming 2025-2028. Het effect voor 2025 en verder verwerken we in de voorjaarsnota 2025 en de kadernota 2026.